

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2018-11-17

Nr. 4R-1774-(1.17)

DĖL IKITEISMINIO TYRIMO METU IKITEISMINIO TYRIMO TEISĖJO AR TEISMO PRIIMTŲ NUTARČIŲ NUASMENINIMO IR SKELBIMO INTEGRUOTOJE BAUDŽIAMOJO PROCESO INFORMACINĖJE SISTEMOJE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2017 m. balandžio 24 d. Teisėjų tarybos pirmininkas ir Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras kreipėsi į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrą, prašydami sudaryti galimybę Integruotoje baudžiamajo proceso informacinėje sistemoje (toliau – IBPS) sukurti ikiteisminio tyrimo nutarčių kaupimo ir paieškos įrankį.

2019 m. sausio 1 d. įsigalioja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro įsakymo Nr. 1V-184/I-7 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2016 m. sausio 29 d. įsakymo Nr. 1V-67/I-31 „Dėl baudžiamosios bylos duomenų tvarkymo elektronine forma ikiteisminio tyrimo metu tvarkos aprašo patvirtinimo (toliau – IBPS aprašas)“ pakeitimo“ 1.17 punktas, kuriuo IBPS aprašas papildytas nauju 44¹ punktu, kuriame nustatyta, kad teismų ir ikiteisminių tyrimų praktikai reikšmingų ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo ikiteisminio tyrimo metu priimtų nutarčių versijos, kuriose pašalinti ikiteisminio tyrimo duomenys, skelbiamos atskiroje IBPS skiltyje.

IBPS aprašo 44¹ punkte nustatyta, kad nuasmenintos nutartys atskiroje IBPS skiltyje skelbiamos ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo sprendimu, o ikiteisminio tyrimo duomenys iš ikiteisminio tyrimo metu priimtų nutarčių pašalinami ir nuasmenintos nutartys IBPS skelbiamos Teisėjų tarybos nustatyta tvarka, suderinta su Lietuvos Respublikos generaliniu prokuroru.

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija), kaip teismus ir teismų savivaldos institucijas aptarnaujanti institucija, parengė Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo integruotoje baudžiamajo proceso informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Aprašas) (1 priedas).

Aprašu, kaip IBPS aprašo 44¹ punktą įgyvendinamuoju teisės aktu, nustatoma, kokios nutartys yra nuasmeninamos ir skelbiamos specialioje IBPS skiltyje, kokie duomenys turi būti privalomai pašalinami iš nutarčių, taip pat nustatomi neautomatizuoto nuasmeninimo principai bei apibrėžiama nuasmenintos nutarties skelbimo tvarka.

Teisė nuasmeninti nutartį suteikiama tik tą nutartį priėmusiam teisėjui ar jo padėjėjui, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad nutartys gali būti skelbiamos dar tebevykstant ikiteisminiam tyrimui, nutartims, kuriomis nėra užbaigiamas baudžiamasis procesas, reikalingas tam tyrimui vadovaujančio prokuroro sutikimas dėl nuasmenintos nutarties versijos skelbimo. Dėl to Aprašu įtvirtinama tokio prokuroro sutikimo išreiškimo procedūra ir nuasmenintos nutarties siuntimo IBPS

LIETUVOS
TEISMAI

priemonėmis mechanizmas. Pastebėtina, kad siekiant užtikrinti, kad nutartys nebūtų nepagrįstai neskelbiamos, Aprašu detalizuojama ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio prokuroro sprendimo dėl nuasmenintos nutarties laikino neskelbimo kontrolės procedūra, kurią atlieka aukštesnysis prokuroras (Aprašo 13 – 15 punktai).

Aprašo projektas derinimui buvo pateiktas Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo, Teisės aktų projektų vertinimo ir Informacinių technologijų komitetams. Aprašas per Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinę sistemą buvo derintas ir su suinteresuotomis institucijomis – Lietuvos teismais, Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, Informatikos ir ryšių departamentu prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Derinimo metu esminių pastabų dėl Aprašo nuostatų nebuvo gauta. Visos derinimo metu Aprašui pateiktos pastabos ir šių pastabų vertinimo argumentai išdėstyti derinimo pažymoje (2 priedas).

Pastebėtina, kad pagal IBPS aprašo 44¹ punktą Aprašas turi būti suderintas su Lietuvos Respublikos generaliniu prokuroru. Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra 2018 m. lapkričio 16 d. atsakymu Nr. 17.2.-5769 „Dėl teisės akto projekto derinimo“ informavo, kad pastabų Aprašui neturi. Atsižvelgiant į tai, kad po derinimo procedūros Aprašo nuostatos liko nepakitusios (išskyrus vieną techninio pobūdžio pakeitimą), laikytina, kad Aprašas su Lietuvos Respublikos generaliniu prokuroru yra suderintas (3 priedas).

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, Administracija Teisėjų tarybai teikia Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo integruotoje baudžiamojo proceso informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą ir su tuo susijusią medžiagą, ir prašo šio teisės akto priėmimo klausimą svarstyti artimiausiame Teisėjų tarybos posėdyje.

Priimtas teisės akto projektas skelbtinas Teisės aktų registre.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo integruotoje baudžiamojo proceso informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas, 5 lapai.
2. Derinimo pažyma, 4 lapai.
3. Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros 2018 m. lapkričio 16 d. raštas Nr. 17.2.-5769 „Dėl teisės akto projekto derinimo“, 1 lapas.
4. Teisėjų tarybos ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros 2017 m. balandžio 24 d. raštas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui Nr. 36P-80-(7.1.10) „Dėl nuasmenintų ikiteisminio tyrimo metu teismų priimtų nutarčių paieškos priemonių Integruotoje baudžiamojo proceso informacinėje sistemoje sukūrimo“, 2 lapai.

Direktorė

Reda Molienė

DERINIMO PAŽYMA

DĖL IKITEISMINIO TYRIMO METU IKITEISMINIO TYRIMO TEISĖJO AR TEISMO PRIIMTŲ NUTARČIŲ NUASMENINIMO IR SKELBIMO INTEGRUOTOJE BAUDŽIAMOJO PROCESO INFORMACINĖJE SISTEMOJE TVARKOS APRAŠO

2018 m. lapkričio 23 d.

Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo integruotoje baudžiamojame proceso informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) projektas parengtas įgyvendinant nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojantį Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro įsakymo Nr. 1V-184/I-7 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2016 m. sausio 29 d. įsakymo Nr. 1V-67/I-31 „Dėl baudžiamosios bylos duomenų tvarkymo elektronine forma ikiteisminio tyrimo metu tvarkos aprašo patvirtinimo (toliau – IBPS aprašas)“ pakeitimo“ 1.17 punktą, kuriuo IBPS aprašas papildomas nauju 44¹ punktu, nustatančiame, kad teismų ir ikiteisminių tyrimų praktikai reikšmingų ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo ikiteisminio tyrimo metu priimtų nutarčių versijos, kuriose pašalinti ikiteisminio tyrimo duomenys, skelbiamos atskiroje IBPS skiltyje.

Aprašas derintas su Lietuvos teismais, Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, Informatikos ir ryšių departamentu prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo, Teisės aktų projektų vertinimo ir Informacinių technologijų komitetais.

Eil. Nr.	Pasiūlymus/pastabas pateikęs subjektas	Pasiūlymų/pastabų turinys	Pastabų, pasiūlymų įvertinimas
1.	Klaipėdos apygardos teismas	Siūloma iš esmės keisti Aprašo 5 punktą, kuris numato, kad sprendimą dėl nutarties nuasmeninimo ir skelbimo IBPS skiltyje „Teismų praktika“ priima nutartį priėmęs teisėjas arba teismas, atsižvelgdamas į nutarties reikšmę formuojant vieningą teismų praktiką bei įvertinęs galimybę su nutartyje pateiktais išaiškinimais susipažinti kitiems IBPS naudotojams. Teismas pastebi, kad ikiteisminio tyrimo metu byla yra ne teismo, o ikiteisminio tyrimo subjektų žinioje, kurie yra IBPS duomenų valdytojai ir tvarkytojai yra	Neatsižvelgta. Šio Aprašo objektas – ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimta nutartis yra teismo BPK nustatyta tvarka priimtas procesinis dokumentas, todėl tik nutartį priėmęs teismas, kaip autonominis subjektas, gali priimti sprendimą dėl duomenų iš šio dokumento pašalinimo ir jo skelbimo specialioje teismų praktikos kaupimui skirtoje IBPS skiltyje, siekiant užtikrinti toje nutartyje pateiktą teisės aiškinimo sklaidą. Perdavus teismo nutarties nuasmeninimo funkciją kitam subjektui (įskaitant tą, kurio žinioje yra ikiteisminio tyrimo byla), būtų pažeidžiamas teismo subjektinis

		<p>ikiteisminio tyrimo įstaigos, todėl teismas neturi galimybių įgyvendinti siūlomų Aprašo nuostatų (pvz., teismas neturi galimybių įvertinti, ar su nutartyje pateiktais išaiškinimais turi teisę susipažinti kiti IBPS naudotojai, nes pagal BPK 164 straipsnį ikiteisminį tyrimą organizuoja ir jam vadovauja prokuroras, taigi būtent prokuroras sprendžia, kokia apimtimi ir kokie subjektai turi teisę susipažinti su ikiteisminio tyrimo medžiaga). Be to, teismai, nebūdami IBPS valdytojai ir tvarkytojai, neturi teisės rengti ikiteisminio tyrimo metu priimtų nutarčių nuasmenintų versijų ir jas skelbti IBPS, kadangi tokia galimybę turi pačios ikiteisminio tyrimo įstaigos.</p>	<p>savarankiškumas, taip pat galėtų būti neužtikrinta, kad iš nutarties būtų pašalinti tik reikalingiausi duomenys, nepadarant žalos nutarties vientisumui, nuoseklumui ir suprantamumui teisės aiškinimo kontekste. Nutarčių nuasmeninimo funkcijos delegavimas kitiems subjektams nebūtų teisingas ir tuo požiūriu, kad IBPS aprašo pakeitimai, susiję su teismų praktikos IBPS aplinkoje skelbimu, yra pritaikyti prie pačių teismų išreikšto poreikio dėl tokios platformos sukūrimo.</p> <p>Klaipėdos apygardos teismo siūlomas sprendimas, jog nutartis nuasmenintų tuos ikiteisminius tyrimus kontroliuojantys pareigūnai, nes tik jie gali geriausiai įvertinti, ar su nutartyje pateiktais išaiškinimais gali susipažinti kiti IBPS naudotojai, įgyvendinamas Aprašo 10–13 punktuose aprašyta prokuroro „sutikimo“ su nutarties nuasmeninimu ir skelbimu procedūra.</p>
2.	Klaipėdos apygardos teismas	<p>Teismo nuomone, ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras negali nei įpareigoti, nei siūlyti teismui atlikti atitinkamus veiksmus, juo labiau revizuoti teismo darbo, spręsti klausimą, ar leisti / neleisti nuasmenintas nutartis skelbti IBPS. Tai prieštarautų ne tik BPK nuostatomis, tačiau ir teismų nepriklausomumo principui. Dėl tos pačios priežasties turėtų būti iš esmės keičiami ir Aprašo 8, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 21 punktai, kuriuose yra siūloma įteisinti prokuratūros įgaliojimus revizuojant teismų darbą dėl procesinių sprendimų nuasmeninimo.</p>	<p>Neatsižvelgta. Prokuroro siūlymas dėl konkrečios nutarties nuasmeninimo ir skelbimo IBPS skiltyje „Teismų praktika“ nėra įpareigojamojo pobūdžio. Tokia teisė užtikrina ir prokurorų interesus, kad būtų matomos ikiteisminio tyrimo tinkamam organizavimui reikšmingos teismų nutartys. Siūlomas nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo procedūra paremta įgyvendinamo IBPS aprašo 44¹ punkto nuostatomis bei ikiteisminio tyrimo bylos duomenų apsaugos reikalavimais.</p>
3.	Klaipėdos apygardos teismas	<p>Esant poreikiui, ikiteisminio tyrimo metu priimtas nutartis nuasmeninti ir skelbti IBPS gali šios informacinės sistemos duomenų valdytojai ir tvarkytojai, t. y. prokuratūra, jos darbuotojai. Teismai nuasmenintas procesinių sprendimų versijas skelbia teismų informacinėje sistemoje LITEKO, kai byla yra teismo žinioje, kadangi būtent teismai yra LITEKO duomenų bazių tvarkytojai.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nuo 2016 m. sausio 29 d. Lietuvos teismai, prokuratūra ir ikiteisminio tyrimo įstaigos ikiteisminio tyrimo duomenis ir dokumentus tvarko IBPS. Visos teismų priimtos nutartys ikiteisminio tyrimo bylose saugomos tik šioje sistemoje.</p>

4.	Klaipėdos apygardos teismas	Klausiama, dėl kokios priežasties Apraše yra išskiriamos nutartys dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno ar prokuroro nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą. Klaipėdos apygardos teismo nuomone, šią Aprašo nuostatą reikėtų tikslinti, kadangi ji yra perteklinė. Kadangi nutartys dėl atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą taip pat patenka į minėtų nutarčių kategoriją, siūlytina Aprašo nuostatą išdėstyti taip: „<...> nustato ikiteisminio tyrimo duomenų pašalinimo (toliau – nuasmeninimas) iš Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) nustatyta tvarka ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų ir įsiteisėjusių nutarčių skelbimo IBPS tvarką ”	Neatsižvelgta. Nutartys dėl atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą išskiriamos kaip turinčios didelį susipažinimo aktualumą ne tik teismams, bet ir ikiteisminio tyrimą atliekančioms bei organizuojančioms institucijoms. Klaipėdos apygardos teismo siūloma Aprašo 1 punkto formuluotė, manytina, nėra tinkama, kadangi nutarimai atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą ir dėl jų priimamos teismų nutartys nėra pradėto ikiteisminio tyrimo proceso objektai.
5.	Informacinių technologijų komiteto narys A. Kruopys	Palaiko Klaipėdos apygardos teismo poziciją, kad nuasmeninti skelbtinas nutartis turėtų prokuroras, nes tik jis gali konstatuoti, kad nuasmeninimas yra pakankamas ir nepakenks tyrimui.	Neatsižvelgta. Žr. derinimo pažymos 1 punkto motyvus.
6.	Informacinių technologijų komiteto narys A. Kruopys	Aprašo 6 punkte vietoje žodžio „atsispindėti“, turėtų būti rašomas žodis „atspindėti“.	Atsižvelgta. Aprašo 9 punktas pakoreguotas pagal pateiktą pasiūlymą.
7.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto narys N. Meilutis	Klausiama, koku būdu turėtų būti išreiškiamas teismo atsisakymas nuasmeninti nutartį, kurią nuasmeninti siūlo prokuroras pagal Aprašo 5 punktą.	Neatsižvelgta. Nemanytina, kad teisėjo atsisakymui į prokuroro pasiūlymą reikalinga papildomai reglamentuoti tokio sprendimo išreiškimo būdą. Pateiktas pasiūlymas įgyvendintinas technologiškai IPBS nutarčių nuasmeninimo platformoje. Su naujais IBPS funkcionalumais, susijusiais su Aprašu, teismai bus supažindinti.
8.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto narys	Siūloma Aprašo 6 punkte nustatą 10-ties d. d. terminą nuasmenintos nutarties versijos parengimui sutrumpinti iki 5 d. d.	Svarstytina. Nustatytu terminu siekiama teismui palikti optimalų laiko tarpą nuasmenintos nutarties versijos parengimui, ypač tais atvejais, kai nutartį nuasmeninti pasiūlo prokuroras.

	N. Meilutis		
9.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto narys N. Meilutis	Siūloma svarstyti dėl Aprašo 10 punkte nustatyto 5 d. d. termino prokuroro nuomonei dėl nuasmenintos nutarties skelbimo IBPS skiltyje „Teismų praktika“ pateikti iki 3 d. d.	Neatsižvelgta. Aprašo 10 punkte nustatytas 5 d. d. terminas nustatytas prokuratūros prašymu ir jau suderintas, keičiant šį terminą, Aprašas turėtų būti pakartotinai derinamas su Generaline prokuratūra.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Biudžetinė įstaiga, Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius, tel. (8 5) 266 2304, faks. (8 5) 266 2317,
el. p. generaline.prokuratura@prokuraturos.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288603320

Nacionalinei teismų administracijai

2018-11- Nr.

Į 2018-11-02 Nr. 4R-1646-(1.13)

Dėl teisės akto projekto derinimo

Išnagrinėję pateiktą derinti Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo Integruotoje baudžiamojo proceso informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą Nr. 18-12752 (toliau – Projektas), informuojame, kad pastabų ir pasiūlymų pagal kompetenciją neturime.

Atsižvelgdami į tai, kad Projektas buvo pateiktas derinti ir kitoms institucijoms, prašytume pakeitus numatomą teisinį reguliavimą Projektą iš naujo pateikti derinti Generalinei prokuratūrai.

Generalinis prokuroras

Evaldas Pašilis

Arnas Trukšnys, tel. (8 5) 266 2308, el. p. arnas.truksnys@prokuraturos.lt

TEISĖJŲ TARYBA

LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINĖ PROKURATŪRA

L. Sapiegos g. 15, LT- 10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187
Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius, tel. (8 5) 266 2305, faks. (8 5) 266 2317

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui

2017-04-24

Nr. 362-00-41
/ 17.2.-5565

DĖL NUASMENINTŲ IKITEISMINIO TYRIMO METU TEISMŲ PRIIMTŲ NUTARČIŲ PAIEŠKOS PRIEMONIŲ INTEGRUOTOJE BAUDŽIAMOJO PROCESO INFORMACINĖJE SISTEMOJE SUKŪRIMO

Lietuvos Respublikos teismai (toliau – teismai), prokurorai ir ikiteisminio tyrimo institucijos nuo 2016 m. sausio 29 d. ikiteisminio tyrimo duomenis ir dokumentus tvarko Integruotoje baudžiamojame proceso informacinėje sistemoje (toliau – IBPS). Visos teismų priimtų nutartys ikiteisminio tyrimo bylose saugomos tik šioje sistemoje, todėl teisėjai ir prokurorai neturi galimybių susipažinti su teismų formuojama teisės taikymo ir aiškinimo praktika ikiteisminio tyrimo klausimais. Jau pirmaisiais IBPS veiklos metais pastebėtos skirtingos ikiteisminio tyrimo praktikos formavimosi tendencijos apygardų ir apylinkių teismuose. Tokias tendencijas įžvelgia tiek teisėjai, tiek prokurorai.

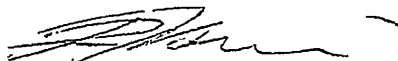
Konstitucinėje doktrinoje numatyta, kad, užtikrinant iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos kylančią bendrosios kompetencijos teismų praktikos vienodumą (nuoseklumą, neprieštarinumą), taigi ir jurisprudencijos tęstinumą, lemiamą reikšmę, be kitų, turi ir tai, kad bendrosios kompetencijos teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, yra sąistomi savo pačių sukurtų precedentų – sprendimų analogiškose bylose (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 28 d., 2007 m. spalio 24 d. nutarimai). Neabejotina, kad šis konstitucinis imperatyvas taikomas ir ikiteisminio tyrimo stadijai, kurioje sprendžiami fundamentalūs, su žmogaus teisių apsauga susiję klausimai. Nebuvimas galimybės susipažinti su teismų praktika ikiteisminio tyrimo klausimais užkerta kelią formuoti vienodai, neprieštarinai teismų praktikai, sudaro sąlygas panašias situacijas vertinti skirtingai, pažeisti žmogaus teises. Taip pat ribojamos galimybės prokurorams rengti teismų suformuota praktika pagrįstus kreipimusis į teismą, didinti ikiteisminio tyrimo dalyvių kompetenciją.

Teisėjų tarybos ir Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros vadovybė bendrame 2017 m. balandžio 12 d. pasitarime, įvertinusi ikiteisminio tyrimo praktikos aktualumą ir jos vaidmenį užtikrinant žmogaus teises, o taip pat vykdyti sklandžiai teisėjų ir prokurorų veiklai, sutarė dėl

bendro neatidėliotino poreikio IBPS rėmuose kurti ikiteisminio tyrimo bylose priimtų nuasmenintų nutarčių paieškos įrankį.

Ivertindamos šių priemonių svarbą, Teisėjų taryba ir Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra prašo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos kaip IBPS valdytojos ikiteisminio tyrimo nutarčių paieškos įrankio kūrimą laikyti prioritetiniu ir įgyvendinti artimiausiu metu planuojamose IBPS plėtros veiklose.

Teisėjų tarybos pirmininkas

Rimvydas Norkus

Generalinis prokuroras

Evaldas Pašilis

Vaida Petravičienė, tel. (8 5) 251 4124, el. p. vaida.petraviciene@teismai.lt

(originalas nebus siunčiamas)

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL IKITEISMINIO TYRIMO METU IKITEISMINIO TYRIMO TEISĖJO AR
TEISMO PRIIMTŲ NUTARČIŲ NUASMENINIMO IR SKELBIMO INTEGRUOTOJE
BAUDŽIAMOJO PROCESO INFORMACINĖJE SISTEMOJE TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2018 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 27 punktu ir 2018 m. kovo 6 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro įsakymo Nr. 1V-184/I-7 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2016 m. sausio 29 d. įsakymo Nr. 1V-67/I-31 „Dėl baudžiamosios bylos duomenų tvarkymo elektronine forma ikiteisminio tyrimo metu tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 1.17 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo integruotoje baudžiamajo proceso informacinėje sistemoje tvarkos aprašą (pridedama).

2. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja nuo 2019 m. sausio 1 d.

Pirmininkas

Sekretorius

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros
2018 m. lapkričio 16 d. raštu Nr. 17.2.-5769

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos m. d.
nutarimu Nr. 13P-

**IKITEISMINIO TYRIMO METU IKITEISMINIO TYRIMO TEISĖJO AR TEISMO
PRIIMTŲ NUTARČIŲ NUASMENINIMO IR SKELBIMO INTEGRUOTOJE
BAUDŽIAMOJO PROCESO INFORMACINĖJE SISTEMOJE TVARKOS APRAŠAS**

1. Ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų nutarčių nuasmeninimo ir skelbimo Integruotoje baudžiamojame proceso informacinėje sistemoje (toliau – IBPS) tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato ikiteisminio tyrimo duomenų pašalinimo (toliau – nuasmeninimas) iš Lietuvos Respublikos baudžiamojame proceso kodekso (toliau – BPK) nustatyta tvarka ikiteisminio tyrimo metu ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtų ir įsiteisėjusių nutarčių, taip pat įsiteisėjusių ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo nutarčių dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno ar prokuroro nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą (toliau – nutartys) bei šių nutarčių skelbimo IBPS tvarką.

2. Aprašo tikslas – sudaryti efektyvias galimybes kaupti Lietuvos teismų praktikai ikiteisminio tyrimo bylose reikšmingas nutartis, prisidedant prie vieningos teismų praktikos, aiškinant bei taikant ikiteisminį tyrimą reglamentuojančias BPK normas, formavimo ir taikymo, taip pat sudaryti sąlygas su šiomis nutartimis susipažinti ikiteisminio tyrimo subjektams.

3. Aprašo tikslų įgyvendinimas negali pažeisti asmens duomenų teisinės apsaugos bei ikiteisminio tyrimo bylos duomenų slaptumo reikalavimų užtikrinimo.

4. Ikiteisminio tyrimo teisėjo arba teismo priimtos nutartys, iš kurių šio Aprašo 7 – 9 punktuose nustatyta tvarka yra pašalinti proceso dalyviai, kitus fizinius ar juridinius asmenis identifikuojantys duomenys, taip pat kiti ikiteisminio tyrimo bylos duomenys (toliau – nuasmenintos nutartys), skelbiamos specialioje IBPS skiltyje „Teismų praktika“.

5. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2016 d. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1V-67/I-31 patvirtinto Baudžiamosios bylos duomenų tvarkymo elektronine forma ikiteisminio tyrimo metu tvarkos aprašo 44¹ punktu, sprendimą dėl nutarties nuasmeninimo ir skelbimo šio Aprašo nustatyta tvarka IBPS skiltyje „Teismų praktika“ priima nutartį priėmęs teisėjas arba teismas, atsižvelgdamas į galimą nutarties reikšmę formuojant vieningą teismų praktiką bei įvertinęs galimybę su nutartyje pateiktais išaiškinimais susipažinti kitiems IBPS naudotojams, kuriems IBPS priemonėmis suteikta teisė naudotis IBPS skilties „Teismų praktika“ funkcionalumais. Ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis arba aukštesnysis prokuroras turi teisę siūlyti nutartį priėmusiam teisėjui arba teismui nuasmeninti nutartį ir skelbti ją IBPS skiltyje „Teismų praktika“. Šiuo atveju nutartys nuasmeninamos ir skelbiamos IBPS skiltyje „Teismų praktika“ bendra šio Aprašo 8 – 18 punktų nustatyta tvarka.

6. Nuasmenintos nutartys paprastai parengiamos ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po to, kai nutartis įsiteisėja. Jeigu ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis yra apskųsta aukštesnės instancijos teismui, nuasmeninta tokios nutarties versija parengiama IBPS ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po to, kai iš aukštesniojo teismo grąžinta byla gaunama žemesnės instancijos teisme. Nuasmeninta nutarties versija nerengiama ir IBPS skiltyje „Teismų praktika“ neskelbiama, jeigu nutartis buvo panaikinta aukštesnės instancijos teismo.

7. IBPS skiltyje „Teismų praktika“ skelbtinose ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo priimtose nutartyse neskelbiami šie duomenys:

7.1. valstybės, tarnybos, profesinės, komercinės, banko ar kitos teisės aktų saugomos paslaptys;

7.2. fizinių asmenų vardai ir pavardės, asmens kodai, gyvenamųjų vietų adresai, gimimo datos ir vietos, santuokos, ištuokos ir mirties datos;

7.3. juridinių asmenų pavadinimai, juridinių asmenų kodai, buveinės (veiklos vietos) adresai;

7.4. duomenys, pagal kuriuos galima identifikuoti fiziniams ar juridiniams asmenims nuosavybės teise priklausančių ar kitu teisėtu pagrindu jų valdomą turtą – valstybiniai automobilių numeriai, banko sąskaitų numeriai, unikalūs nekilnojamojo turto numeriai, šio turto buvimo vietos adresai, kiti turto rekvizitai;

7.5. ikiteisminio tyrimo objektu esančių daiktų ar dokumentų serijos numeriai bei datos;

7.6. ikiteisminį tyrimą atliekančių ar joms vadovaujančių institucijų, kitų valstybės institucijų ir jų pareigūnų duomenys (institucijos pavadinimas, pareigūno pareigos ir (ar) pareigūno vardas ir pavardė);

7.7. ikiteisminio tyrimo metu priimtų procesinių sprendimų ar atliktus procesinius veiksmus įforminančių dokumentų numeriai;

7.8. kiti duomenys apie galimai padarytą ir tiriamą nusikalstamą veiką, šią veiką galimai padariusius asmenis ar kitus su veikos padarymo aplinkybėmis susijusius asmenis, jeigu šie duomenys gali leisti atpažinti konkretų atliekamą ikiteisminį tyrimą (pavyzdžiui, asmens veikla, profesija, asmenų ikiteisminio tyrimo metu duoti paaiškinimai, galimai padarytos nusikalstamos veikos laikas, vieta, procesinių sprendimų priėmimo ar procesinių veiksmų atlikimo datos ir kt.).

8. Teisę nuasmeninti nutartį turi teisėjas ir teisėjo padėjėjas. Nutartys nuasmeninamos specialioje IBPS aplinkoje, naudojantis IBPS funkcionalumais. Nuasmenintų nutarčių versijos parengiamos automatizuotu ir rankiniu duomenų pašalinimo iš nutarčių būdu. Pasinaudojęs IBPS nuasmeninimo įrankiu, teisę nuasmeninti teismo nutartį turintis asmuo patikrina, ar automatiškai būdu duomenys iš nutarties buvo pašalinti teisingai ir savarankiškai pašalina kitus, šio Aprašo 7 punkte nurodytus ir automatiškai nepašalintus ikiteisminio tyrimo duomenis. Pašalintų duomenų vietoje skliaustuose įrašoma: „(duomenys neskelbtini)“.

9. Duomenys iš nutarties pašalinami atsižvelgiant į Aprašo 7 punkte nustatytus reikalavimus taip, kad IBPS naudotojai, turintys teisę naudotis IBPS „Teismų praktikos“ funkcionalumais, iš nuasmenintos nutarties turinio negalėtų nustatyti, kokiame konkrečiame ikiteisminiame tyrime ši nutartis buvo priimta, tačiau bylos teisiškai reikšmingų faktinių aplinkybių visuma turi aiškiai atspindėti šioje byloje suformuluotas teisės aiškinimo ir taikymo taisykles. Nuasmeninant nutartį, draudžiama koreguoti ar keisti jos turinį tiek, kiek tai nesusiję su ikiteisminio tyrimo duomenų pašalinimu.

10. Parengta nuasmeninta nutartis išsaugoma IBPS ir IBPS priemonėmis siunčiama ikiteisminiam tyrimui vadovaujančiam prokurorui, kuris ne vėliau kaip per 5 darbo dienas turi pateikti nuomonę dėl nuasmenintos nutarties skelbimo IBPS skiltyje „Teismų praktika“.

11. Jeigu ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras pritaria teismo nuasmenintos nutarties versijos skelbimui, jis apie tai pažymi IBPS ir nuasmeninta nutartis automatiškai paskelbiama IBPS skiltyje „Teismų praktika“.

12. Jeigu ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras nepitaria nuasmenintos nutarties skelbimui, apie tai jis pažymi IBPS ir pateikia savo nesutikimo dėl nuasmenintos nutarties skelbimo motyvus bei nustato konkretų terminą, kurį nuasmeninta nutartis negali būti skelbiama IBPS skiltyje „Teismų praktika“. Prokuroro nustatytas nuasmenintos nutarties neskelbimo terminas negali būti ilgesnis nei ikiteisminio tyrimo pabaiga.

13. Jeigu šio Aprašo 12 punkto nustatyta tvarka ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras išreiškia nepritarimą nuasmenintos nutarties skelbimui IBPS skiltyje „Teismų praktika“, tokią prokuroro nuomonę IBPS priemonėmis turi patvirtinti aukštesnysis prokuroras. Aukštesnysis prokuroras, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas įvertinęs ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio prokuroro motyvus dėl nepritarimo nuasmenintos nutarties skelbimui, gali sutikti su ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio prokuroro pozicija, nuspręsti, kad teismo nuasmeninta nutartis IBPS skiltyje „Teismų praktika“ turi būti skelbiama arba nustatyti kitokį terminą, per kurį nuasmeninta nutartis būtų neskelbiama.

14. Jeigu aukštesnysis prokuroras nusprendžia, kad teismo nuasmeninta nutartis turėtų būti skelbiama IBPS skiltyje „Teismų praktika“, jis IBPS priemonėmis pakeičia ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio prokuroro sprendimą ir nuasmeninta nutartis automatiškai paskelbiama IBPS skiltyje „Teismų praktika“.

15. Aukštesniajam prokurorui pritarus ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio prokuroro nuomonei dėl nuasmenintos nutarties neskelbimo IBPS skiltyje „Teismų praktika“, nuasmeninta nutartis IBPS skiltyje „Teismų praktika“ paskelbiama automatiškai, pasibaigus prokuroro nustatytam terminui. Jeigu aukštesnysis prokuroras nusprendžia nustatyti kitokį nutarties paskelbimo terminą, nutartis IBPS skiltyje „Teismų praktika“ paskelbiama automatiškai, pasibaigus aukštesniojo prokuroro nustatytam terminui.

16. Išimtiniais atvejais, jei dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių nuasmenintos nutarties paskelbimas galėtų pakenti ikiteisminiam tyrimui ar kitiems atliekamiems tyrimams, aukštesniojo prokuroro sprendimu šio Aprašo 12 ir 15 punktų tvarka nustatytas nuasmenintos nutarties neskelbimo terminas IBPS skiltyje „Teismų praktika“ IBPS priemonėmis gali būti pratęstas.

17. Jeigu ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras nuasmenintos nutarties skelbimui IBPS skiltyje „Teismų praktika“ nepitaria dėl to, kad, jo manymu, nutartyje nėra pašalinti konkrečiam ikiteisminiam tyrimui reikšmingi ikiteisminio tyrimo duomenys, prokuroras specialioje IBPS aplinkoje nurodo, kokie duomenys turėtų būti pašalinti, ir IBPS priemonėmis nuasmenintą nutartį grąžina ją priėmusiam ir nuasmeninusiam ikiteisminio tyrimo teisėjui ar teismui spręsti dėl papildomų duomenų pašalinimo. Susipažinęs su prokuroro siūlymais, nutartį priėmęs ikiteisminio tyrimo teisėjas ar teismas per 3 darbo dienas gali pašalinti prokuroro nurodytus duomenis arba atsisakyti juos pašalinti.

18. Nutartį priėmusiam ikiteisminio tyrimo teisėjui ar teismui iš nutarties pašalinus prokuroro siūlomus papildomus duomenis, ši nuasmenintos nutarties versija IBPS priemonėmis pakartotinai pateikiama ikiteisminiam tyrimui vadovaujančiam prokurorui Aprašo 10–13 punktuose nustatyta tvarka pateikti nuomonę dėl nutarties skelbimo IBPS skiltyje „Teismų praktika“.

19. Nutartį priėmęs ikiteisminio tyrimo teisėjas ar teismas gali atsisakyti pašalinti papildomus duomenis, jeigu mano, kad šių duomenų pašalinimas gali turėti įtakos teismo nutartyje pateiktų išaiškinimų nuoseklumui ar suprantamumui ir nepašalinus nurodytų duomenų nebus pažeisti ikiteisminio tyrimo duomenų slaptumo užtikrinimo reikalavimai. Ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo atsisakymas šalinti prokuroro nurodytus duomenis išreiškiamas IBPS priemonėmis ir nutartis grąžinama ikiteisminiam tyrimui vadovaujančiam prokurorui Aprašo 10–13 punktuose nustatyta tvarka pateikti nuomonę dėl nutarties skelbimo IBPS skiltyje „Teismų praktika“. Jeigu ikiteisminio tyrimo teisėjas ar teismas atsisako iš nutarties pašalinti papildomus duomenis, ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras negali pakartotinai grąžinti

nuasmenintos nutarties ikiteisminio tyrimo teisėjui ar teismui dėl papildomų duomenų pašalinimo.

20. Šio Aprašo 10–18 punktai nėra taikomi ir ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio prokuroro sutikimo dėl nuasmenintos nutarties skelbimo IBPS skiltyje „Teismų praktika“ nereikia dėl nutarčių, kuriomis baudžiamasis procesas yra užbaigiamas arba nėra pradedamas. Šios nutartys IBPS skiltyje „Teismų praktika“ skelbiamos iš karto po jų nuasmeninimo.

21. Ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui, ikiteisminio tyrimo teisėjui ar teismui, ar kitiems subjektams nustačius IBPS skiltyje „Teismų praktika“ paskelbtoje nutarties versijoje klaidas, susijusias su nutarties nuasmeninimo techninio pobūdžio priemonių netinkamu pritaikymu, apie tai IBPS priemonėmis pranešama nutartį priėmusiam ikiteisminio tyrimo teisėjui ar teismui, kuris šias klaidas ištaiso nedelsiant, bet ne vėliau nei per 3 darbo dienas.
